

Turnul de la început

Mie îmi place să citesc. Cel mai mult îmi place când încep o carte nouă – aștept cu nerăbdare să descopăr povestea ascunsă între coperțile cărții și, uneori, chiar încerc să îmi dau seama despre ce este vorba doar privind acele coperți. Așa se întâmplă și cu oamenii, și cu casele. Haina unui om te poate păcăli, dar până nu stai de vorbă cu acesta, nu știi care este istoria lui. La fel și cu casele: în spatele unei fațade se ascund o grămadă de camere, fiecare cu povestea ei, fiecare cărămidă sau piatră pusă la temelia casei vorbește nu numai despre casa în sine, dar și despre meșterii care au clădit-o, despre cei care au modelat cărămida în forma în care se găsește. Așa că poți spune că mie îmi place să întorc fiecare piatră și să aflu povestea din spatele ei.

Dacă și ție îți plac astfel de mistere și secrete ascunse în fiecare casă, în spatele fiecărei coperți sau sub haina fiecărui om, am să îți vorbesc de această dată despre o poveste veche, așa de veche că apare în tablouri de acum sute și sute de ani. E o poveste despre oameni, dar și despre o casă. O casă mare-mare, înaltă până la cer, de fapt, un turn.

A fost odată, demult, un timp când oamenii de pe pământ grăiau toți aceeași limbă. Se întâmpla cândva, după Potop, așa cum povestește Biblia într-unul dintre capitolele sale – Geneza. Oamenii acelor vremuri s-au gândit să lucreze împreună și să construiască un turn înalt până la cer. Deși în acele vremuri în Mesopotamia (Irak și Siria de astăzi) – căci acolo se desfășoară povestea noastră – oamenii foloseau mai mult piatra sau cărămizile uscate la soare pentru construit, de această dată, ei au folosit cărămidă arsă, făcută din cel mai pur lut. Cărămizile arse, care uneori conțineau paie ca să le facă mai compacte și mai solide, erau costisitoare în Mesopotamia în acele vremuri pentru că era foarte scump materialul folosit la arsul acestora. Așa că decizia de a folosi acest material de construcție ne arată cât de motivați și determinați erau oamenii să construiască un astfel de edificiu impunător, turnul înalt până în văzduh.

Sus: Turnul din Babel, pictură în ulei, 1563, pictor: Pieter Bruegel cel Bătrân (1569-1530/1526)

Și, ca să facă clădirea și mai solidă, în loc să folosească var sau mortar la zidit, ei au folosit bitum sau smoală astfel încât cărămizile să nu se mai poată dezlipi. Și aceasta arată din nou care era țelul lor: să construiască un oraș-turn, înalt, solid, care să dăinuiască și în care să locuiască laolaltă, un oraș cu care să se mândrească și care să arate ce pot să facă oamenii împreună.

Se pare însă că oamenii nu au reușit să termine acest proiect – Dumnezeu le-a amestecat limbile și aceștia nu au mai putut să se înțeleagă între ei și nu au mai putut construi turnul înalt de cărămidă. Dacă unul cerea un ciocan, nu era înțeles și primea o cărămidă. Dacă unul avea nevoie de o cărămidă, primea un lemn. Când cineva cerea o ușă, primea o fereastră și așa mai departe.

Înainte să se oprească din construit, se pare că turnul ajunsese la vreo 90 de metri, însă nu se știe exact, pentru că nu există mărturii clare de atunci. În încercarea de a găsi ce a rămas din turn, se presupune că acesta ar fi fost, de fapt, un zigurat numit Etemenanki, dedicat zeului mesopotamian Marduk de către regele Nabopolassar din Babilon, însă nu toată lumea este de acord cu această teorie.

Nici ce s-a întâmplat cu turnul nu se știe exact. Se știe doar că oamenii s-au împrăștiat în cele patru zări. Există legende care spun că un mare vânt l-a distrus sau că a pierit într-un mare incendiu sau chiar că ar fi fost înghițit de pământ. Marele istoric grec Herodot se pare că a văzut în călătoriile sale din Babilon o construcție despre care a crezut că ar fi rămășițele turnului. Ce descrie Herodot sunt ruine care aveau opt platforme sau trepte și 20 de etaje în înălțime.

Legenda pe care ți-am povestit-o e cunoscută de toată lumea și turnul de cărămidă se numește Turnul din Babel. Este povestea unei construcții extraordinare, un turn ca un mușuroi care nu s-a finalizat niciodată. Poate de aceea oamenii din ziua de azi s-au apucat să făurească zgârie-nori, în aceeași încercare de a face ce nu au reușit strămoșii lor cu Turnul din Babel – să facă o casă până la cer.

Sigur, în zilele noastre, cu materiale noi ca betonul armat cu fier la interior sau structurile din oțel, este mult mai ușor să construiești un turn înalt până la nori.



Joc

Ți-a plăcut povestea turnului? Ai putea încerca să vezi dacă tu te-ai înțelege cu prietenii tăi dacă ați vorbi limbi diferite. Mai jos ai câteva cuvinte în mai multe limbi. Încearcă să le înveți și vezi cine te înțelege.

Poți pronunța aceste cuvinte în limbile de mai jos?
Știai că există aproape 7000 de limbi pe care oamenii le vorbesc în ziua de azi?

Română: cărămidă, ușă, fereastră, ciocan, turn, zgârie-nor
Engleză: brick, door, window, hammer, skyscraper
Franceză: brique, porte, fenêtre, marteau, gratte-ciel
Germană: Ziegel, Türen, Fenster, Hammer, Wolkenkratzer
Italiană: mattone, porta, finestra, martello, grattacielo
Spaniolă: ladrillo, puerta, ventana, martillo, rascacielos
Suedeză: tegel, dörr, fönster, hammare, skyskrapa

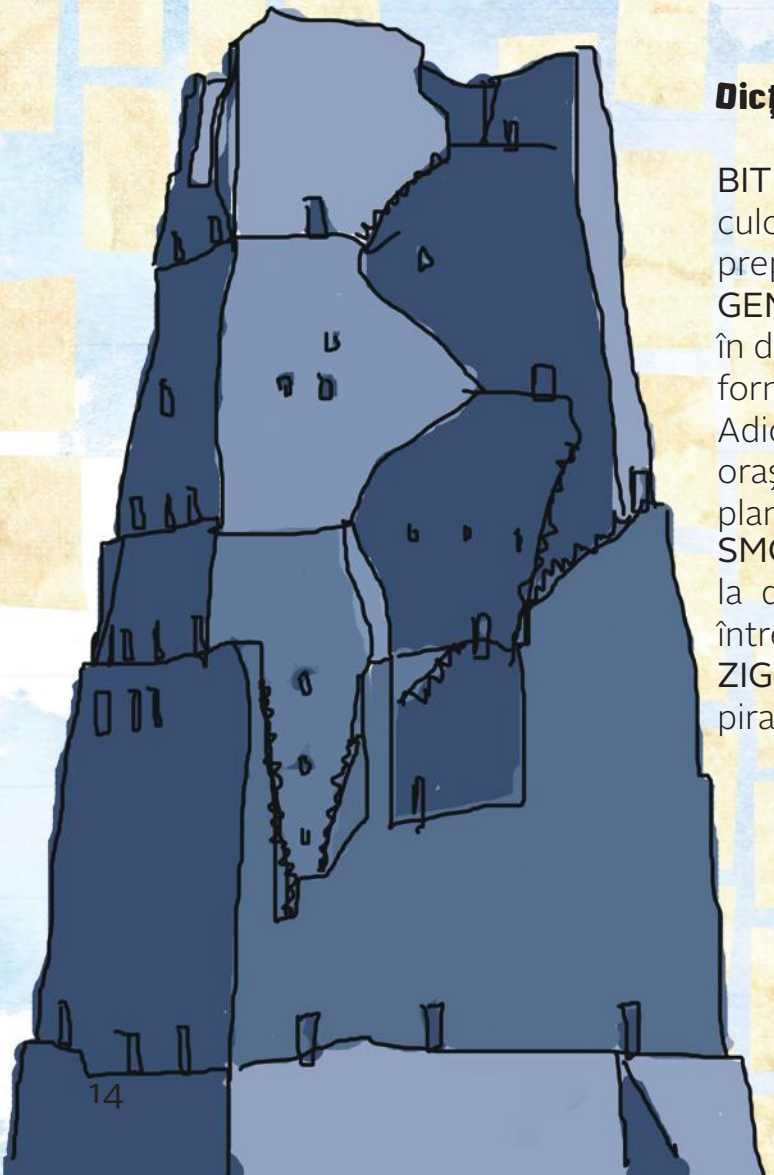
Recomandare

Și dacă vrei să îți construiești propriul tău turn din Babel îți recomand jocurile tip Jenga. Sunt foarte distractive și o să vezi cât de mult poate crește un turn în înălțime înainte să se prăbușească.

Arh. Monica Popescu,
membru asociat De-a arhitectura

Dicționar

BITUM: Acesta este un produs solid, plastic și aderent, de culoare neagră, obținut din reziduuri de petrol și folosit la prepararea asfaltului.
GENEZĂ: Acest cuvânt înseamnă, după cum ni se explică în dicționarul limbii române, un „proces de naștere și de formare a unei ființe sau a unui lucru; naștere, origine". Adică începutul a orice, începutul unei povești, al unui oraș, al oricărui lucru sau ființă, fie el om, animal sau plantă.
SMOALĂ: Substanță neagră, vâscoasă, rămasă de la distilarea petrolului sau a gudronului de cărbuni și întrebuințată la facerea pavajelor.
ZIGURAT: Clădire specifică Mesopotamiei, în formă de piramidă în trepte, având pe ultima platformă un templu.



Turnul din Babel – nu se știe sigur dacă avea formă circulară sau rectangulară în plan
Autor: Monica Popescu